

[Rosing.]

landske politikeres stemmer, havde man brugt en stor procent af de årlige bevillinger koncentreret og anvendt dem til udbygning af de bedste og fiskerigeste steder i stedet for at sprede dem for meget, og havde boligstøtteudvalget i tilslutning hertil brugt midlerne på samme måde, så havde billedet i dag været anderledes. For Vestgrønlands vedkommende kan det ikke siges, at en folkeflytning skulle ordnes netop på samme måde, som man har gjort med Thuleboerne i sin tid, fordi, som man siger, flytningen skulle ske på frivillig basis. Men man må nu erkende, at man betydelig tidligere burde have sørget meget mere for de til folkeflytningen nødvendige foranstaltninger: mekaniseret erhvervsapparat, boliger, skoler og alle de til et bysamfund nødvendige investeringer. Lige fra begyndelsen af 1950-erne har flere kommunalbestyrelser på sådanne steder offentligt erklæret, at de ikke var i stand til at modtage nogen tilflyttere fra andre kommuner, før produktionsapparatet i hovedbyen og indtjeningsmulighederne var udbygget og fremmet i tilstrækkelig grad, og så længe boligstøttefordelingen var ganske utilstrækkelig.

Jeg ved, at næsten hvert sted i Grønland havde og stadig har sine ønsker med hensyn til udbedring af de lokale forhold. Jeg ved, at arbejdet med at få bedre sundhedsforhold i Grønland har slugt mange millioner kroner, og at dette var en nødvendig investering. Men en nøjagtig vurdering af de små og store problemer burde have været sket, inden man begyndte at planlægge løs for alle mulige steder; og på grund af den dårlige kombination af de vigtigste faktorer står flere udsteder på gyngende grund i dag, de udsteder, hvor man i tidens løb har bygget en ny butik, en skole eller et pakhus og ikke så få boligstøttehuse. I år erfarer vi, at et sådant udsteds hele befolkning vil flytte til hovedbyen. Sådan vil det også gå med de andre, der i dag står på vippen, når industriprogrammet er gennemført og boligsituationen for byernes vedkommende gør det muligt. Disse bekostelige investeringer på visse udsteder burde være undgået og kunne være undgået, hvis man på et tidligt tidspunkt havde skelet mere til de største problemer: befolkningens koncentration og

hurtig udbygning af Grønlands førende erhverv, torskefiskeriet.

I dag har man faktisk brug for 15 mill. kr. til boligbyggeri, nemlig 50 pct. mere, end man i det sidste par år har haft til rådighed. I relation til befolkningens forøgelse skulle der gerne bygges 400 lejligheder mod de ca. 250, der i disse år præsteres pr. år. Det er mig derfor en glæde, at regeringen er særlig opmærksom på boligproblemet i de byer, hvor produktionen er under udvikling.

I forbindelse hermed kan jeg heller ikke undlade at nævne, at det — til trods for 40 pct. statsstøtte til boliger og reduktion af lejen for de familier, der har børn — er for dyrt at bo i de moderne rækkehuslejligheder for de folk, der har mindre indkomster, 4.000-5.000-6.000 kr. årligt. Det er for enhver forståeligt, at en bedre lejlighed med bedre bekvemmeligheder og bedre indrettet må koste mere end den, der ikke har den samme kvalitet, og at man på grund af de sparsomme byggegrunde nødvendigvis må udnytte disse bedre ved rækkehusbyggeri, som er det dyreste i Grønland. Da folk, som er bedre stillet, stort set har fået bygget deres huse, er det som regel de mindrebemidlede og tilflytterne, som overtager og må overtage sådanne lejligheder. På de steder, hvor indtjeningsmulighederne er tidsbegrænsede på grund af klimatiske forhold som i den nordlige del af Vestgrønland, anses 250 kr. eller 300 kr. i månedlig husleje, nemlig 50-70 pct. af årsindtægten, for stor. Jeg ville derfor finde det ønskeligt, om boligstøtteordningens bestemmelser kunne ændres således, at statsydelsen i så tilfælde bliver større end det normale. Sådanne folk har jo ikke selv valgt at bo i de dyre lejligheder, som de slet ikke kan magte, hvis de overhovedet skal have noget at leve af og have varme i stuerne i de kolde vintermåneder. Ellers må man sørge for at bygge socialt betonedede og mindre fine huse eller lejligheder, der svarer til sådanne folks økonomiske evne.

Under behandlingen af forslag til lov om ændring i lov for Grønland om indførselsafgifter m. v. sidste år pegede jeg på, at det nu er tid at tænke på, om man ikke kan aflaste landskassen med hensyn til de sociale udgifter ved at indføre en refusionsordning, som svarer til forholdene enten